Lieta Nr.A42667708
Lietvedības Nr.A1941-10/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2010.gada 30.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties atbildētājas – Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta, pārstāvei *S.S.*,

atklātā tiesas sēdē 2010.gada 20.aprīlī izskatīja administratīvo lietu Nr.A42667708 SIA „Ranko" pieteikumā par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 6.augusta lēmuma Nr.19/22197 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 27.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Ranko" (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2008.gada 29.augusta lēmumu ierosināta administratīvā lieta Nr.A42667708 par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī - atbildētājs vai VID) ģenerāldirektora 2008.gada 6.augusta lēmuma Nr.19/22197 (turpmāk arī – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka VID Vidzemes reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Cēsu tematisko pārbaužu daļas amatpersonas 2008.gada 11.aprīlī SIA „Ranko" struktūrvienībā – lopkautuve „Ranko Mādari", veica tematisko pārbaudi par tēmu „Darba devēji", par kuras rezultātiem noformēts tematiskās pārbaudes akts Nr.280.

Pārbaudē konstatēts, ka SIA „Ranko" no 2006.gada 22.decembra līdz 2008.gada 10.martam nodarbināja *V.L.*, nenoslēdzot darba līgumu, kā arī neaprēķinot darba algu, neuzskaitot nostrādātās stundas un neveicot par viņu valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI).

Par tematiskajā pārbaudē konstatēto administratīvo pārkāpumu 2008.gada 16.maijā noformēts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BH 006218 (turpmāk arī – Protokols).

VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieks 2008.gada 28.maijā pieņēma lēmumu Nr.F29-9.2.-7/407/08, ar kuru nolēma saukt pieteicēju pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 159.panta, uzliekot naudas sodu Ls 500 apmērā.

Nepiekrītot VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2008.gada 28.maija lēmumam Nr.F29-9.2.-7/407/08, pieteicēja iesniedza sūdzību VID ģenerāldirektoram.

2008.gada 6.augustā VID ģenerāldirektors pieņēma lēmumu Nr.19/22197, ar kuru nolēma atstāt negrozītu VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2008.gada 28.maija lēmumu Nr.F29-9.2.-7/407/08.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt pārsūdzēto Lēmumu, pieteikumā norādot šādus argumentus:

[3.1] Darba līgums starp pieteicēju un *V.L.* tika noslēgts 2007.gada 3.septembrī.

Pieteicēja norāda, ka neatbilst patiesībai VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2008.gada 28.maija lēmumā Nr.F29-9.2.-7/407/08 norādītais, ka darba tiesiskās attiecības starp pieteicēju un *V.L.* ir pastāvējušas jau kopš 2006.gada 22.decembra, jo pati *V.L.* Madonas rajona tiesā iesniegtajā prasības pieteikumā ir norādījusi, ka strādāja pie pieteicējas no 2007.gada 3.septembra.

[3.2] Darba līguma, kas noslēgts starp pieteicēju un *V.L.*, 8.punktā *V.L.* noteikts pārbaudes laiks trīs mēneši.

Darba tiesiskās attiecības starp pieteicēju un *V.L.* tika izbeugtas tajā pašā dienā, kas tika noslēgts darba līgums – 2007.gada 3.septembrī.

Iepriekš minēto pierāda pieteicējas rīkojums par *V.L.* atlaišanu no darba.

[3.3] Pieteicēja uzskata par nepierādītu un absolūti *V.L.* vienpersonisko apgalvojumu, ka darba tiesiskās attiecības starp *V.L.* un pieteicēju nodibinātas 2006.gada 22.decembrī. Administratīvā pārkāpuma lietas materiālos nav pierādījumu *V.L.* apgalvojumam, turklāt citā dokumentā (Madonas rajona tiesai adresētajā prasības pieteikumā) pati *V.L.* kā darba tiesisko attiecību starp pieteicēju un viņu uzsākšanas dienu ir norādījusi pavisam citu datumu.

[4] Atbildētājas - Latvijas Republikas, pusē pieaicinātā iestāde - Valsts ieņēmumu dienests, tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka uzskata pieteicējas pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz pārsūdzētajā Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Pieteicēja uz tiesas sēdi nebija ieradusies.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka pieteicējai par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Tiesas sēdē tiesa atzina, ka lietu bez pieteicējas klātbūtnes ir iespējams izskatīt.

[6] Atbildētājas - Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta, pārstāve tiesas sēdē pieteicējas pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā Lēmumā ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties atbildētāja pārstāves paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Lietā pastāv strīds par to, vai pietiecēja ir izdarījusi Protokolā un pārsūdzētajā Lēmumā norādīto administratīvo pārkāpumu. Līdz ar to tiesai ir jānoskaidro, vai pieteicēja pamatoti saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 159.pantu.

[9] LAPK 159.pants noteic, ka par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, kā arī par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu (samazināšanu) – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt līdz divsimt piecdesmit latiem, bet juridiskajām personām – no piecsimt līdz tūkstoš piecsimt latiem.

Izskatāmajā lietā atbildētājs uzskata, ka ir savācis pierādījumus un pierādījis, ka pieteicēja no 2006.gada 22.decembra līdz 2008.gada 10.martam nodarbināja *V.L.*, nenoslēdzot darba līgumu, neaprēķināja darba algu un neveica par viņu VSAOI, līdz ar to slēpjot ar nodokli apliekamo objektu un izvairoties no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas.

Likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" (turpmāk – Sociālās apdrošināšanas likums) 5.panta pirmā daļā noteic, ka sociālajai apdrošināšanai obligāti ir pakļauti visi 15 gadu vecumu sasniegušie darba ņēmēji, kurus nodarbina darba devējs - iekšzemes nodokļu maksātājs (...). Panta ceturtā daļa noteic, ka persona ir sociāli apdrošināta un tai (par to) ir jāveic obligātās iemaksas, sākot ar dienu, kad šī persona ir ieguvusi šā panta pirmajā daļā minēto statusu (...). Minētā likuma 14.panta pirmā daļa paredz, ka darba devēja un darba ņēmēja obligāto iemaksu objekts ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem jāietur iedzīvotāju ienākuma nodoklis, neatskaitot neapliekamo minimumu, nodokļu atvieglojumus un attaisnotos izdevumus, par kuriem nodokļu maksātājam ir tiesības samazināt apliekamo ienākumu.

Sociālās apdrošināšanas likuma 21.panta pirmajā daļā noteikts, ka darba devējs iemaksā speciālā budžeta kontā obligātās iemaksas par katru darba ņēmēju reizi mēnesī termiņos, kādi norādīti Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtajā paziņojumā.

No norādītā secināms, ka pienākums maksāt noteikta apmēra nodokļus un tiem pielīdzinātos maksājumus secīgi izriet no pienākuma darba devējam tos aprēķināt, kā arī iesniegt nodokļu administrācijai attiecīga satura

paziņojumus par obligāto iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem. Ja darba devējs šos pienākumus neveic, pārkāpums kvalificējams kā izvairīšanās no nodokļu nomaksas.

[10] Saskaņā ar LAPK 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu par pierādīšanas līdzekļiem, ar kuriem var konstatēt faktus, uz kuru pamata institūcijas nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā, kalpo protokols par administratīvo pārkāpumu, personas paskaidrojumi, kuru sauc pie administratīvās atbildības, cietušā un liecinieku liecības, [..], citi dokumenti, kā arī pārkāpumus fiksējošie tehniskie līdzekļi (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Tātad, par pierādījumiem šajā lietā var kalpot administratīvā pārkāpuma protokols *(lietas 33.-36.lapa)*, tematiskās pārbaudes akts Nr.280 ar tā pielikumiem *(lietas 37.-45.lapa)*, pieteicējas pārstāvja paskaidrojums *(lietas 49.-50.lapa)*, SIA „Ranko" rīkojums Nr.0309/2007-atl *(lietas 51.lapa)*, darba līgumu reģistrācijas žurnāla kopija, *V.L.* 2008.gada 10.marta iesniegums *(lietas 77.lapa)*, *V.L.* 2008.gada 26.marta iesniegums Valsts darba inspekcijai *(lietas 81.-84.lapa)*, *V.L.* 2008.gada 23.aprīļa ziņojums *(lietas 78.-79.lapa)*, *A.S.* 2008.gada 22.aprīļa Valsts darba inspekcijai sniegtais paskaidrojums *(lietas 80.lapa)*.

[11] Izvērtējot atbildētāja savāktos pierādījumus, tiesa konstatē sekojošo:

[11.1] Atbildētāja tematisko pārbaudi SIA „Ranko" struktūrvienībā lpkautuvē „Ranko Mādari" veica 2008.gada 11.aprīlī. Kā izriet no atbildētājas pārstāves paskaidrotā, pārbaude veikta pēc tam, kad no Valsts darba inspekcijas (turpmāk – VDI) saņemta informācija par iespējamo darbinieku nodarbināšanu uzņēmumā bez darba līguma noslēgšanas.

Kā izriet no lietas materiāliem, tad VDI šādu informāciju sniedza *V.L.* savā 2008.gada 26.marta iesniegumā. Šajā iesniegumā *V.L.* secīgi izklāsta viņas nodarbinātības gaitu SIA „Ranko" struktūrvienībā – *V.L.* norāda uzņēmuma pārstāvi, ar kuru kontaktējusies, dokumentus, ko iesniegusi, aprakstījusi veicamos darbus. *V.L.* detalizēti apraksta izveidojušos situāciju saistībā ar viņas atlaišanu no darba, laika periodus, kad strādājusi un pārunas ar uzņēmuma vadību.

2008.gada 23.aprīlī *V.L.* ar ziņojumu vērsusies pie atbildētājas. Ziņojumā *V.L.* apraksta savu darba tiesisko attiecību vēsturi SIA „Ranko". Norāda periodus, kad strādājusi, kāda bijusi samaksa, tās izmaksāšanas kārtību. Tiesas ieskatā 2008.gada 22.aprīļa ziņojumā norādītais saskan ar 2008.gada 26.marta iesnieguma VDI norādīto.

[11.2] 2008.gada 22.aprīlī Ziemeļvidzemes reģionālas VDI amatpersona ir pieņēmusi paskaidrojumu no *A.S.*, par kura nodarbinātību SIA „Ranko" strīds nepastāv. Paskaidrojumā *A.S.* norāda, ka darbu SIA „Ranko" uzsācis aptuveni vienā laikā ar *V.L.*. Norāda, ka *V.L.* bijusi nodarbināta kautuvē pie kautķermeņu apstrādes. Pēdējo reizi darba vietā redzējis *V.L.* 2007.gada decembrī. Pēc tam bijis nodarbināts uzņēmuma struktūrvienībā Siguldā.

Tiesas ieskatā *A.S.* paskaidrojums pēc būtības saskana ar *V.L.* iesniegumā un ziņojumā norādīto. Tiesas ieskatā nepamatota ir pieteicējas izteiktā iebilde, ka *A.S.* paskaidrojumi par *V.L.* atrašanos darba vietā 2007.gada decembrī nav saistāma ar darba pienākumu veikšanu, bet gan ar iespējamo paziņu apmeklējumu. Tiesa norāda, ka tas ir pieteicējas izteikts pieņēmums, kas nav nekādā veidā pamatots – nav norādīts, kura bija tā persona vai personas, pie kuras *V.L.* būtu ieradusies, nav norādes par *V.L.* iespējamajām draudzīgajām vai radniecīgajām saistēm ar kādu no uzņēmumā nodarbinātām personām. Tiesas ieskatā ir jāņem vērā, ka SIA „Ranko" struktūrvienība lopkautuve nav tāda veida uzņēmums, kurā netraucēti būtu pieļaujama jebkuras personas iekļūšana. Tas saistās ar iespējamo pārtikas piesārņojuma risku (darbiniekiem ir jāveic regulāras veselības pārbaudes, par ko tiek veiktas atzīmes medicīnas grāmatiņās). Tā pat, tiesas ieskatā, *A.S.* paskaidrojumi pēc sava satura nav tādi, kas norādītu uz *V.L.* vienreizēju parādīšanos uzņēmuma struktūrvienībā, kā tas būtu, ja par patiesībai atbilstošu tiesa atzītu pieteicējas norādīto par *V.L.* nodarbināšanu vienu nepilnu dienu 2007.gada 3.septembrī. *A.S.*, sniedzot paskaidrojumus, par *V.L.* ir izteicies kā par savu darba kolēģi, nevis vienreiz alkohola reibumā uzņēmumā redzētu personu.

[11.3] Lietas materiālos atrodas *V.L.* 2008.gada 10.martā rakstīts iesniegums, kas adresēts SIA „Ranko" direktoram *V.J.*. iesniegumā *V.L.* lūdz izmaksāt viņai kompensāciju vidējās izpeļņas apmērā saistībā ar dīkstāvi no 2008.gada 2.janvāra līdz 2008.gada 10.martam. Tiesa, izvērtējot *V.L.* sniegto izklāstu (iesniegumā VDI un ziņojumā VID) par notikumu hronoloģisko norisi, konstatē, ka abos dokumentos *V.L.* ir norādījusi uz savu ierašanos SIA „Ranko" 2008.gada 10.martā. Līdz ar to, tiesas ieskatā, tas apstiprina *V.L.* norādīto par viņas nodarbināšanu SIA „Ranko" struktūrvienībā gan pirms 2007.gada 3.septembra, gan pēc šī datuma.

[11.4] Izvērtējot SIA „Ranko" nodarbināto personu *I.M.* un *N.S.* aptaujas lapās iekļauto informāciju, tiesa konstatē, ka aptaujas lapās nav paredzēta iespēja uzdot jautājumus par citām uzņēmumā nodarbinātām personām. *I.M.* un *N.S.* nav uzdoti jautājumi par to, vai *V.L.* ir vai nav nodarbināta SIA „Ranko" struktūrvienībā lopkautuve. Tiesa uz pieteicējas iebildi par to, ka atbildētājs nepamatoti nav ņēmis vērā šo personu norādīto par algas saņemšanu legālā veidā (ne „aploksnē"), norāda, ka algas saņemšana aploksne un personu nodarbināšana vispār bez darba tiesisko attiecību rakstveida noformēšanas pēc savas dabas nav identiski notikumi. Tas, ka šie uzņēmumā nodarbinātie nesaņem algu aploksnē nav pieradījums tam, vai *V.L.* ir vai nav nodarbināta šajā uzņēmumā.

[11.5] Protokola Nr.BH006218 ir dots iespējamā administratīvā pārkāpuma apraksts, dotas atsauces uz tematisko pārbaudi un tās gaitā sastādītiem dokumentiem. Protokolā iekļauts apraksts un aprēķins par nenomaksātajām nodokļu summām un VSAOI apmēru, dota atsauce uz tiesību normām, kuru pārkāpšanā pieteicēja vainota. Pieteicējs pārstāvis ir iepazinies ar protokola saturu, viņam izskaidrotas tiesības un pienākumi, nodrošināta iespēja sniegt paskaidrojumus un izsniegts protokola eksemplārs. Tiesa Protokolā iekļautās ziņas atzīst par ticamām un attiecināmām uz izskatāmo lietu.

[12] Izvērtējot pierādījumus kopsakarībā, tiesa nonāk pie secinājuma, ka ir pierādījis *V.L.* ilgstošu nodarbinātību SIA „Ranko" struktūrvienībā no 2006.gada 22.decembra līdz 2008.gada 10.martam. Tiesa neuzskata par ticamu, ka *V.L.* kādu personisku iemeslu dēļ būtu ilgstoši un plānoti apmelojusi SIA „Ranko". Izskatāmajā lietā būtiski ir tas, ka par *V.L.* kā strādnieces lopkautuvē nodarbinātību pēc tās veida citu pierādījumu esamība – *V.L.* sagatavoti un parakstīti dokumenti vai to projekti, viņas sastādīti atzinumi, pārskati u.t.t., neeksistē, jo šādi nebija viņas darba pienākumi. Esošie pierādījumi – pašas *V.L.* iesniegums un ziņojums, cita darbinieka paskaidrojumi, kā arī Protokols tiesas ieskatā ir attiecināmi, ticami un pieļaujami pierādījumi.

[13] Soda piemērošanas apsvērumi noteikti LAPK 32.panta otrajā daļā, kas paredz, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Izskatāmajā gadījumā attiecīgās normas sankcija paredz naudas sodu no Ls 500 līdz Ls 1500. Atbildētājs pieteicējai piemērojis minimālo LAPK 159.panta sankcijā paredzēto administratīvo sodu – naudas sodu Ls 500 apmērā. Pieteicējas izdarīto pārkāpumu, atbilstoši LAPK 21.panta otrajai

daļai, nav pamata atzīt par maznozīmīgu, tāpat atbildētājs nav tiesīgs piemērot zemāku sodu, kā noteikts attiecīgās normas sankcijā.

Ievērojot norādītos apstākļus, tiesa atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 6.augusta lēmums Nr.19/22197 ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums par tā atcelšanu nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz LAPK 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA „Ranko" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 6.augusta lēmuma Nr.19/22197 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis O.Priedītis